

μερίδας τοῦ Λονδίνου, διότι αὐταὶ καὶ κεφάλαια ἔχουσι καὶ μέσα πρὸς συντήρησιν· ἐπίσης οὐδὲ τὸν Χρόνον θὰ παραβιάψῃ, διότι ἡ θέσις αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς βρετανικῆς φυλῆς εἶναι ἄλλη.

ΕΥ. ΓΕΡ.

ΟΙ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΟΠΑΔΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΚΤΗΜΟΣΥΝΗΣ.

Ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ἐν αἷς ἄπειρος τυγχάνει ἡ πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἐλευθερία, διάφοροι συνέστησαν καὶ ὁλονὲν συνιστῶνται θρησκευτικαὶ αἱρέσεις, ὧν τινες ἐπαγγέλλονται, ὡς σύμβολον πίστεως, τὴν κοινοκτημοσύνην, συμμορφούμεναι ἴσως πρὸς ὅσα ὁ εὐαγγελιστῆς Λουκᾶς λέγει (α) περὶ τῶν πρώτων χριστιανῶν, ὅτι δηλ. οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες συνέζων καὶ εἶχον τὰ πάντα κοινά· ἐπώλουν δὲ τὰ κτήματα αὐτῶν καὶ διενέμοντο ἀλλήλοις, τῷ ἔχοντι μεγαλητέρας ἀνάγκας δίδοντες πλείονα. Οἱ ἐν Ἀμερικῇ ὁπαδοὶ τῆς κοινότητος ἀκολουθοῦν ἄρα τὸ τῶν πρώτων χριστιανῶν παράδειγμα καὶ οὐ δόλως ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ ὁ-

(α) Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἐθεώρουν τῶντι κοινὰ τὰ κτήματα καὶ ὑπάρχοντα. Ἀναγινώσκομεν ἐν ταῖς Πράξεσι τῶν Ἀποστόλων κεφ. 2, ἐδ. 44—45.—«Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ διμερίζον αὐτὰ πᾶσι, καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχε.»—Καὶ ἐν τῷ δ. κεφαλαίῳ 32—35 «Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. . . οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων, καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδετο δὲ ἐκάστῳ καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.»

μόφρονάς των, οὐδὲ ἐξετράπησάν ποτε εἰς βιαιοπραγίας ἢ κακουργήματα· ἀπ' ἐναντίας τὸν ἐπικίνδυνον θεσμόν μετέβαλον εἰς ἀγαθοεργόν, τὸ ὄργανον τῆς καταστροφῆς εἰς ὄργανον ἐργασίας. Οἱ μὴ εὐχαριστοῦμενοι ἐκ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ συνῆλθον περὶ τινα ἐκκλησίαν καὶ διὰ τῆς ἀρετῆς, τῆς βιομηχανίας, τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς ἀπέδειξαν ὅτι καταγέλαστος χειμαιρικὴ ἰδέα, ὅσον ἐπίφοβος καὶ ἂν τυγχάνῃ, δυνατὸν ν' ἀποδειχθῇ πραγματικότης ὠφέλιμος. Ἀντὶ νὰ πάλῃ τὸν σίδηρον ἢ ν' ἄψῃ τὸ πετρέλαιον παρεδέχθησαν ὡς ἔμβλημα τὸ ἄροτρον καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ.

Ἐννοεῖται ὅτι αἱ κοινότητες αὗται δὲν εἶναι πολιτεῖαι ἀγγέλων· πολλοὶ μὲν ὁρμῶνται ὑπὸ θρησκευτικῶν πεποιθήσεων καὶ θέλουσι νὰ μιμηθῶσι τοὺς πρώτους χριστιανούς, νὰ ἀσκῶσι τὴν ἀρετὴν καὶ νὰ περιορισθῶσιν εἰς μοναστικὸν βίον, ὅστις προφανῶς ἀντιβαίνει εἰς τὸν προτεσταντισμὸν, ἀλλ' οἱ πλείστοι, ὡς εἰς ὅλα τὰ πράγματα συμβαίνει, ἐκτὸς τοῦ πνευματικοῦ σκοποῦ ἐπιζητοῦσι βίον ἄνετον, ἐργασίαν μετρίαν καὶ ἰσότητά καταστάσεως κοινωνικῆς. Κατὰ βάθος ὁμῶς εἰς τὰς αἱρέσεις αὐτὰς ἀνακαλύπτει τις συνεχῶς, ἐκτὸς θεωριῶν ἐσσηνικῶν (αἱρέσεως Ἰουδαϊκῆς συμφωνούσης πρὸς τὴν τῶν πυθαγορικῶν), τὸ σύστημα τῆς κοινωνικῆς ἰσότητος, ὅπερ τόσον ἐσκανδάλισε τὴν γηραιὰν Εὐρώπην.

Ἀλλ' αἱ αἱρέσεις αὗται ἢ κοινότητες ὅπως εἶναι διωργανισμέναι, θὰ πολυπλασιασθῶσιν ἄρα γε ταχέως; Ἡ πείρα ἐνὸς περὶπου αἰῶνος, λέγει συγγραφεὺς ἐπισκεφθεὶς διαφόρους τοιαύτας κοινότητας, δὲν ἐπιτρέπει τοιαύτην ὑπόθεσιν· οὐχ ἥττον ὁμῶς ὁ κύκλος των θὰ ὑφίσταται, ὡς τὰ πράγματα μαρτυροῦσιν, εἰρηνικῶς, εὐτυχῆς, εὐπρόσ, παρέχων τοῖς μὴ εὐχαριστημένοις ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐμμίσθου ἐργάτου ἄσυλον ἀσφαλές, ἐν ᾧ εὐρήσουσιν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐν ᾧ ἐπικρατεῖ πνεῦμα ἀντικρυς ἀντιβαῖνον εἰς τὸ τῶν ἐργατικῶν ἐταιριῶν τῆς Εὐρώπης, τῶν διεθνῶν λεγομένων. Διὰ δὲν θεωροῦμεν ἀπὸ σκοποῦ νὰ ἀναφέρωμεν

τινά περὶ τῶν κοινοτήτων ἐκείνων, ἐρανιζόμενοι ἐκ συγγράμματος ἀνδρὸς εἰδικοῦ, πρὸ μικροῦ περιηγηθέντος τὰ μέρη τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ὅπου ὑπάρχουσι κοινωνίαι τοιούτων αἱρέσεων.

Οἱ κοινοκτῆμονες τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, καθὼς ἀποτελοῦντες μᾶλλον αἱρέσεις θρησκευτικὰς ἐπαγγελλόμενας ἰσότητα καὶ κοινὰ τὰ πάντα, διαφέρουσιν ἀλλήλων καὶ φέρουσιν ἴδια ὀνόματα· καλοῦνται δὲ τῶν ἐμπνευσμένων, τῶν φίλων τῆς ἁρμονίας (*harmonistes*), τῶν ἀποχωριστῶν (*separatistes*), τῶν τελειοποιουμένων (*perfectioonnistes*) καὶ τῶν τρεμόντων (*shakers*). Πρὸς τὸ παρὸν θέλομεν πραγματευθῆ περὶ τῶν τελευταίων, διότι ἀποτελοῦσι τὴν ἀρχαιοτέραν καὶ τὴν καλλίτερον διωργανισμένην ἐταιρείαν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ὁπαδῶν τῆς κοινοκτημοσύνης.

Ἡ μητρόπολις των, Λιθάνιον ὄρος καλουμένη, ἰδρύθη ἐν ἔτει 1792 καὶ σήμερον εἰσέτι ἀκμάζει, οἱ δὲ τρέμοντες ἔχουσιν εἰς ἑπτὰ πολιτείας δεκαοκτὼ κοινότητας. Ἐπειδὴ δὲ ἐκάστη κοινότης συνίσταται ἀπὸ πολλὰς οἰκογενείας καὶ ἐπειδὴ, κυρίως εἰπεῖν, ἐκάστη οἰκογένεια εἶναι ἴδια κοινότης, δύναται τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις ὑπάρχουσι πεντήκοντα ὀκτὼ κοινότητες τρεμόντων, ἀποτελοῦσαι πλῆθυσμόν 2415 ψυχῶν. Βάσις τῆς θρησκείας των εἶναι συνεχὴς κοινωνία μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ κόσμου τῶν πνευμάτων· φρονοῦσι δὲ ὅτι ὁ Χριστὸς ἐπεφάνη τὸ δεῦτερον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἰδρυτρίας τῆς αἱρέσεώς των Ἄννης Λή, ἀπλῆς καὶ ἀμαθοῦς Ἀγγλίδος, θυγατρὸς σιδηρουργοῦ τῆς Μαγκεστρίας. Ἡ γυνὴ αὕτη ἐνθουσιῶδῶς ἐκήρυττε τὴν ἀγνότητα ὡς βάσιν πασῶν τῶν ἀρετῶν, κατόπιν δὲ αὐτὴ καὶ οἱ γονεῖς τῆς ἠνώθησαν πρὸς τινα μέλη τῆς Ἑταιρείας τῶν Φίλων εὖς ἀπεκάλεσαν τρέμοντας κουακέρους ἕνεκεν τοῦ ἐκτάκτου θρησκευτικοῦ ζήλου ἢ ἐνθουσιασμοῦ, ὅστις ὁμοίαζε πρὸς σφοδρὸν τρόμον. Οἱ δὲ ἄθην ἅγιοι οὗτοι κατεδιώχθησαν καὶ ἡ Ἄννα ἐφυλακίσθη. Ἐνῶ διατέλει πεφυλακισμένη,

εἶδεν ὀπτασίας καὶ ἔσχεν ἀποκαλύψεις, ἀφοῦ δὲ ἀπελύθη τῆς φυλακῆς ἤρξατο μετὰ περισσοτέρου ζήλου ἐργαζομένη ὑπὲρ τῆς αἱρέσεως καὶ κατήντησε νὰ κηρύξῃ ὅτι τὸ μόνον μέσον τοῦ νὰ σωθῇ τις ἦτο νὰ παραιτηθῇ τῆς πράξεως ἣτις ἐπέφερε τὸν θάνατον τοῦ πρωτοπλάστου, ὅτι ὁ ὄφις ἀντικατέστησε τὸν Ἀδὰμ μετὰ τὸν θάνατόν του καὶ ὅτι αἱ νῦν γενεαὶ κατήγοντο ἀπὸ καταχθόνιον ζῶον ἢ δαίμονα (α). Ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ, προσέθετεν, ἢ δι' ἀπολύτου νίκης ἐφ' ὅλων τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν. Οὕτω δὲ ζῶσα ἀποκεχωρισμένη τῶν ἁμαρτωλῶν, ἡ κοινωνία τῶν ἠνωμένων πιστῶν ἀποτελεῖ τὴν μόνην, ὡς διετείνετο, ἀληθῆ Ἐκκλησίαν, τὴν ἔχουσαν τὴν χάριν τοῦ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ θαυματουργεῖν. Οὐδόλως δὲ πρέπει ν' ἀπορήσῃ τις μανθάνων ὅτι ὁ ἀνὴρ τῆς Ἄννης Λή ἀπεχωρίσθη γυναικὸς, ἣτις φαίνεται ὅτι ἀνέκαθεν ἀπέχθειαν ἠσθάνετο κατὰ τοῦ συζυγικοῦ βίου.

Τῷ 1773 ὁ νέος Μεσσίας ἐφαντάσθη ὅτι ἔλαβεν ἄνωθεν τὴν διαταγὴν τοῦ ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ τῶν ὀκτὼ ὁπαδῶν του εἰς Ἀμερικὴν, ὅπου καὶ ἔφθασε τῶνόντι. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐτράπησαν εἰς τὴν γεωργίαν, κατὰ δὲ τὸ 1775 προσῆλθον εἰς αὐτοὺς ἱεῖς προσηλύτοι, ἰδίως βαπτισταί, ἡ δὲ μήτηρ Ἄννα μετέβαινεν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους εἰς ἄλλο, κηρύττουσα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, συμβουλεύουσα, ἀσθενεῖς θεραπεύουσα, καταγγέλλουσα τὰς ἐν τῷ κρυπτῷ ἁμαρτίας καὶ μόνον νόμον ἐπιβάλλουσα τοῖς ὁπαδοῖς τῆς τὴν ἀγαμίαν, ὡς ῥητὸν δ' ὄρον τῆς παραδοχῆς των τὴν προφορικὴν ἐξομολόγησιν τῶν προλαβουσῶν ἁμαρτιῶν ἐνώπιον μαρτύρων εἰς σημεῖον μετανοίας. Εἰς τοὺς ἐξομολογουμένους ὅσοι ἐπεκαλοῦντο τὴν συγχώρησιν ἐκ μέρους τῆς ἑλεως:— Τῷ Θεῷ ἐξομολογεῖσθε, καὶ οὗτος θέλει συγχωρήσει ὑμᾶς, δι' ὃ ἐκ καρδίας τὸν παρακλῶ· τυγχάνω δ' ἀπλῆ δούλη σου ὡς

(α) Ἡ θεωρία αὕτη ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὴν περιεχομένην ἐν τῷ Ταλμούθ περὶ Κάν.

καὶ ὑμεῖς. — Ἡ ταπεινὴ αὕτη γυνή, ἥτις οὔτε νὰ ἀναγνώσῃ, οὔτε νὰ γράψῃ ἐπίστατο, εἶχε κρίσιν ὀρθωτάτην, πρόσωπον εὐγενὲς καὶ ἥπιον καὶ τρόπου ἀπλοῦς καὶ καλοῦ· ἀναφέρουσι δὲ περὶ αὐτῆς ἀξιώματα ἀληθῶς λόγου ἄξια, ἥτοι: — Αἱ χεῖρες ἡμῶν ἔστωσαν ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἡ δὲ καρδίᾳ ἐν τῷ Θεῷ· ὅταν ᾔσθῃ ὠργισμένοι ποτὲ μὴ ὁμιλῇτε εἰς τὰ τέκνα ὑμῶν, διότι συντελεῖτε ἵνα εἰσέλθῃ ἐν αὐτοῖς τὸ κακὸν πνεῦμα. Τὰ ἄριστα αὐτὰ μαθήματα συνώδευε συνεχῶς μὲ σπουδαιοτάτας συμβουλὰς διὰ τὰς ἀγροτικὰς ἐργασίας καὶ τοῦτο καθίστα αὐτὴν μᾶλλον ἀγαπητὴν παρὰ τοῖς πιστοῖς.

Οἱ διαδεχθέντες τὴν ἀρχηγίαν μετὰ τὸν θάνατόν της, ἐν οἷς καὶ γυνὴ Δουκία Ράϊτ καλουμένη, κατώρθωσαν διὰ δημοσίων καὶ ἐν πλήρει ὑπαίθρῳ διδασχῶν νὰ προσελκύσωσιν ἱκανοὺς ὁπαδοὺς· ἴδιον δὲ χαρακτηριστικὸν τοῦ κηρύγματος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν ἀκροατῶν, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία, ἐνθουσιαζόμενοι κατελαμβάνοντο ὑπὸ σπασμωδικῶν κινήσεων ἢ μᾶλλον σπασμῶν, καὶ ἐπιπτον χαμὰ ἀφρίζοντες, κραυγάζοντες καὶ κλαίοντες. Οἱ τρέμοντες ἐδίδασκον, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὴν διπλὴν ὑπόστασιν Θεοῦ, ὄντος ἄνδρος καὶ γυναικὸς συγχρόνως, ὅπως πρέπει νὰ ᾔτο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ πλασθεὶς κατ' εἰκόνα Θεοῦ· ἔλεγον δὲ ὅτι ὁ Χριστὸς ἦν πνεῦμα μέγιστον, ἐμφανισθὲν πρῶτον ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Ἰησοῦ, ἔπειτα τῆς Ἄννης Λή—δι' ὧν παρίστανται αἱ δύο ὑποστάσεις, ἡ ἀνδρική καὶ γυναικεία, τοῦ Θεοῦ. Οἱ χριστιανοὶ οὗτοι ἀπορρίπτουσι τὸ περὶ τριάδος καὶ δὲν λατρεύουσι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, οὔτε τὴν Ἄνναν Λή, ἀλλ' ἀπλῶς σέβονται ὡς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. Ὁ γάμος καὶ ἡ ἀτομικὴ ἰδιοκτησία, ἅτινα ἀπαγορεύουσιν εἰς ἐχυτοὺς, δὲν εἶναι ἐγκλήματα, ἀλλὰ σημεῖα τάξεως κοινωνικῆς κατωτέρας ἥτις ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ ὡς καὶ ἐν τῷ νῦν θὰ εὕρῃ τὸ μέσον τοῦ νὰ ἐξαγνισθῇ. Πιστεύουσι δὲ εἰς τὰ πνεύματα καὶ ὅτι δύνανται νὰ συνδιαλέγωνται μετὰ

τῶν νεκρῶν, καὶ τῷ 1838 μάλιστα εἶχον καταληφθῇ ὑπὸ ἐκστάσεως.

Καὶ τοὶ πολλοὶ ἐπικρατοῦσι παρὰ τοῖς τρέμουσι πλάναι καὶ προλήψεις, ὁμολογητέον ὅμως ὅτι εἰσὶν ἐνάρετοι, τιμιώτατοι εἰς τὰς ἐμπορικὰς τῶν συναλλαγὰς, εὐεργετικοὶ πρὸς πάντας, φίλους καὶ ἐχθροὺς, ἐλεήμονες καὶ φιλάνθρωποι· μετὰ μεγάλης δὲ φρονήσεως δέχονται ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν νέων μέλη, ἅτινα θέτουσι πρῶτον ὑπὸ δοκιμασίαν. Οἱ δόκιμοι δύνανται νὰ ἔχωσι σχέσεις μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ λεγομένου κόσμου, ὅπου ἡ ἀδελφότης ἔχει ὁπαδοὺς τινάς, ὁφείλοντας νὰ εὐρίσκωνται ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ εἴτε διὰ λόγους οἰκογενειακοὺς, εἴτε χάριν ἄλλων ὑποθέσεων.

Ἡ οἰκογένεια ἡ κοινότης συνήθως σύγκειται ἀπὸ 80 ἢ 90 ἄτομα πάσης ἡλικίας, κατοικοῦντα ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ. Ἐκάστη οἰκογένεια διοικεῖται ὑπὸ δύο πρεσβυτέρων—ἄνδρος καὶ γυναικὸς—ὅλη δὲ ἡ κοινότης ὑπὸ τεσσάρων λειτουργῶν—δύο ἀνδρῶν καὶ δύο γυναικῶν· ἀπαιτοῦσι δὲ παρ' αὐτῶν φήμην ἁμωμον καὶ μεγάλην πείραν τῶν πνευματικῶν ὑποθέσεων. Ἡ ἐργασία θεωρεῖται ὡς μία τῶν μεγαλητέρων τῆς ἐκκλησίας ἐντολῶν, διὸ καὶ αὐτοὶ οἱ ἐν τῷ Λιβάνῳ τῆς οἰκογενείας ἀρχηγοὶ μετέρχονται τὸν καλαθουργόν, διατηροῦντες ἐργαστήριον πλησίον τῆς ἐκκλησίας.

Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐξεγείρονται τοῦ ὕπνου τὸ μὲν θέρος εἰς τὰς τέσσαρας καὶ ἡμίσειαν ὥρας, τὸν δὲ χειμῶνα εἰς τὰς ἐξ· τὴν ἐννάτην καὶ ἡμίσειαν ἐσπερινὴν ὥραν σβύνονται τὰ φῶτα. Οἱ ἄνδρες, αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία τρώγουσι χωριστὰ εἰς τρεῖς τραπέζας, πρὸ δὲ καὶ μετὰ τὸ πρόγευμα, γεῦμα ἢ δεῖπνον γονυκλιτοῦσιν ἐπ' ὀλίγον, ὅπερ πράττουσι καὶ ὅταν κοιμῶνται ἢ ἐξυπνώσιν. Ἐκαστος ἀδελφὸς εἶναι ἀνατεθειμένος εἰς ἀδελφὴν φροντίζουσαν διὰ τὰ ἐνδύματά του καὶ διὰ τὰς κοσμικὰς ἀνάγκας του. Αἱ ἀδελφαὶ ὑπηρετοῦσιν εἰς τὸ μαγειρεῖον ἐπὶ ἓνα μῆνα ἢ μὲν μετὰ τὴν δέ. Ἡ τροφή εἶναι ἀπλή, ἀλλ' ἐπαρκής, οὐδέποτε δὲ τρώγουσι χοῖρον, διότι ὀλίγοι τρέμοντες

ἐσθίουσι κρέας καὶ πολλοὶ ἀπέχουσι παντὸς ὅ,τι ἐξέρχεται τῶν ζώων, ἥτοι γάλακτος βουτύρου καὶ ὠῶν· ἡ ἀποχὴ ὁμῶς οὐδόλως ἐμποδίζει αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ ᾔναι εὐρωστοί. Μεγάλην ποιῶσι χρῆσιν ὀπωρικῶν, οἱ δὲ κῆποι τῶν εἶναι θαυμάσιοι.

Μετὰ τὸ πρόγευμα, ὅπερ γίνεται τὴν ἑκτὴν ὥραν, οἱ λεγόμενοι ἐπιτηρηταί, οἵτινες διατελοῦσιν ὑπὸ τοὺς διακόνους, ὁδηγοῦσι τοὺς ἐργάτας εἰς τὸ ἔργον· κατὰ δὲ τὸ θέρος, ὅτε ὑπάρχει ἀνάγκη πολλῶν βραχιόνων, ἔρχονται ἐπίκουροι εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ ἄλλα τῆς κοινότητος μέλη, ἅλλα ἐπαγγέλματα μετερχόμενοι. Οἱ τρέμοντες, καὶ τοὶ φιλόπονοι καὶ φειδόμενοι τοῦ χρόνου, δὲν ἐπιφορτίζονται μὲ πολλὴν ἐργασίαν· δὲν σπεύδουσιν εἰς τὸ πλουτῆσαι, διότι πρὸς τοῦτα ἐπίκουρον ἔχουσι τὴν οἰκονομίαν, ὃ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν ἀνακουφίζει τὴν ἐργασίαν, ἥτις ἀποδεικνύεται εὐχάριστος ἀφοῦ κοινὸν συμφέρον ὑπάρχει νὰ ἐργάζωνται ὅλοι.

Τὸ ἑσπέρας διέρχονται μὲ ἀθῶας διασκεδάσεις καὶ οὐδόλως ποιῶσι χρῆσιν ὀργανικῆς μουσικῆς, ψάλλουσι δὲ ὕμνους, οὓς φρονεῖσιν ὅτι λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ κόσμου τῶν πνευμάτων. Εἰς τὸ Διεβάνιον κατὰ πᾶσαν Δευτέραν ἑσπέρας ἀναγινώσκουσιν ἐν τῇ συνελεύσει ἄρθρα ἐκλεκτῶν ἐφημερίδων· παραλείπουσι δὲ ὡς ἐπιβλαβὴ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν κακουργημάτων καὶ ἄλλων τυχαίων συμβάντων καὶ προτιμῶσι τὰς ἐπιστημονικὰς ἀνακαλύψεις, τὰς πολιτικὰς εἰδήσεις καὶ τὰς ἄλλας ἀγγελίας. Ἡ ἀνάγνωσις γίνεται ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου.

Λειτουργίαν δὲν τελοῦσιν οἱ τρέμοντες καὶ ὀλιγίστας ἔχουσι προσευχάς· ἀρκεῖ αὐτοῖς τὸ νοερῶς προσεύχεσθαι, διότι θέλουσι νὰ βαδίζωσι μετὰ τοῦ Θεοῦ ὡς μετὰ φίλου καὶ διότι τὸ νοερῶς προσεύχεσθαι δὲν διακόπτει τὴν ἐργασίαν. Ἡ τῆς Κυριακῆς λειτουργία συνίσταται ἀπὸ περιέργους ἀσκήσεις· οἱ ἄνδρες τίθενται ἐπὶ γραμμῆς ἀπέναντι τῶν γυναικῶν, τήρουμένου τοῦ βαθμοῦ τῆς ἡλικίας, καὶ ἀφοῦ ψαλῇ ὕμνος, ὁ πρεσβύτερος ἀπαγγέλλει λόγον περὶ τῶν

καθηκόντων τοῦ ἁγίου βίου· τὸ αὐτὸ θέμα ἐπαναλαμβάνει καὶ ἡ πρεσβυτέρα μεθ' ὃ οἱ στοῖχοι διασπῶνται καὶ δωδεκάς πιπτῶν, ἀποτελούντων χωριστὸν τετράγωνον, ψάλλουσι χάριεν ᾄσμα θρησκευτικόν, ψαλλόντων καὶ τῶν ἄλλων· κατὰ τὸ διάστημα δ' αὐτὸ βαδίζουσι περὶ τὸ δωμάτιον μὲ βῆμα ταχὺ καὶ κροτοῦσι συνεχῶς τὰς χεῖρας. Λόγοι, ψαλμοὶ καὶ χοροὶ, ἀναμιμνήσκοντες τοὺς τοῦ Δαυὶδ πρὸ τοῦ Κυρίου, διακόπτουσι τὴν πορείαν αὐτὴν καὶ ἐνίοτε ἐν τῶν μεγάλων, κατεχόμενον ὑπὸ πειρασμοῦ τινος, ἐξαιτεῖται τὰς προσευχὰς τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἡ ἄλλος προσέρχεται παρὰ τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ τῇ πρεσβυτέρᾳ καὶ ἀρχίζει νὰ στρέφηται ὡς δερβίσης, ἡ καὶ συμβουλὴ ἡ μήνυμα ἐκ τοῦ ἀοράτου κόσμου ἐξέρχεται τοῦ στόματός τινος· συμβαίνει δὲ καὶ πνευμά τι νὰ ζητήσῃ προσευχὰς καὶ τότε ὅλη ἡ συνέλευσις γονυκλιτεῖ. Ἐνῷ δέονται καὶ χορεύουσι, τείνουσι τὰς χεῖρας πρὸ αὐτῶν ἵνα λάβωσιν εὐλογίας· ἐπίσης δὲ καὶ ὅταν τρέμων τις ἐξαιτητῇ ὑπὲρ αὐτοῦ δεήσεις, οἱ λοιποὶ κάμνουσι κινήματα ὅτι ὠθοῦσι πρὸ αὐτοῦ ὅ,τι ποθεῖ.

Ὁ θέλων νὰ γίνῃ μέλος τῆς τῶν τρεμόντων ἀδελφότητος ὀφείλει, μετὰ μακρὰν δοκιμασίαν, νὰ διαθέσῃ τὰ πράγματά του, ὥστε μηδὲνα νὰ καταλίπῃ ἀδικημένον· πρέπει δηλ. νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη του, νὰ λάβῃ τὴν συγκατάθεσιν τῆς γυναικὸς του, ἡ, ἂν τυγχάνῃ γυνή, νὰ λάβῃ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρὸς τῆς ὅτι στέργει εἰς τὸν χωρισμόν· πρέπει τέλος νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν τύχην τῶν τέκνων του εἴτε εἰσέλθωσι ταῦτα εἰς τὴν κοινωνίαν, εἴτε μείνωσιν ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ νεόφυτος ὀφείλει νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὴν περιουσίαν του καὶ ἐν ὅσῳ μὲν διαρκεῖ ἡ δοκιμασία, δὲν δίδει ἐκείνην ἀνεπιφυλάκτως—ἀρκεῖ νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ μὴ ζητῇ κέρδος ἢ μισθόν—ὅταν ὁμῶς ἀποφασίσῃ νὰ εἰσέλθῃ ὀριστικῶς εἰς τὴν ἑτέραν τῶν δύο ὑψηλοτέρων τῆς κοινωνίας τάξεων, τῶν καλουμένων τῆς ἐκκλησίας, ὑποχρεοῦται νὰ παραχωρήσῃ τὰ πάντα ἀνεπιστρεπτεῖ.

Ὁ Κ. Νορδὸφ ἐκθέτει ὡς ἑξῆς τὰ κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς οἰκίαν θανούσης ἀδελφῆς :

«Παρειρέθην εἰς τὴν κηδείαν γυναικὸς πρὸ μικροῦ ἀποβιώσας. Ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ εἰσῆλθον ταχέως εἰς τὴν αἵθουσαν τῆς συνεδριάσεως καὶ παρετάχθησαν κατὰ στοίχους, αἱ ἀδελφαὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἐκ τοῦ ἄλλου, ἅπαντες ὀρθοὶ. Ὁ πρεσβύτερος Φρειδερίκος κατήρξατο τῆς τελετῆς διὰ λόγου, μεθ' οὗ ἐψάλλαν καὶ ἔπειτ' ὠμίλησαν τινὲς τῶν παρειρεθέντων· παρεκάλεσαν δὲ τὴν ἀποστῆσαν ψυχὴν νὰ συγκοινωνήσῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ μεσάζων τις (*medium*) ἀπήγγειλε λόγους προφανῶς ἐκ τῆς θανούσης προσερχομένους· κατόπιν ἀπηγγέλθησαν ἀπὸ ἀδελφῆς τινος στίχοι εἰς μνήμην τῆς ἀποδημησάσης, καὶ τούτων γενομένων, ἀπεχωρίσθησαν. Ὁ νεκρὸς ἐτέθη εἰς τὸν πρόδρομον ἵνα διὰ τελευταίαν φορὰν ἐπισκεφθῇ αὐτὸν ὁ βουλούμενος. Ὁ πρεσβύτερος Φρειδερίκος μοι ἐξήγησεν ἀκολουθῶς ὅτι οἱ τρέμοντες ἀριθμοῦνται κατὰ χιλιάδας ἐν τῷ πνευματικῷ κόσμῳ. Ἀπ' ἐναντίας ἔμαθον ὅτι αἱ ἐπὶ τῆς γῆς κοινότητες ἀπὸ τινων ἐτῶν δὲν ᾔζησαν· ὁ πόλεμος ἀφῆρπασε πολλὰ μέλη, διότι πολλοὶ νέοι παρεσύρθησαν ὑπὸ τοῦ φιλοπολέμου πνεύματος, ἡ δὲ υἱοθέτησις τέκνων δὲν ἐπέφερε τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα. Εἴτε ὑπὸ περιεργείας, εἴτε ὑπὸ φιλοκερδείας οἱ νέοι καταλείπουσι τὴν ποίμνην, διὸ οἱ τρέμοντες ὀλίγα τέκνα ἐκτρέφουσιν ἤδη, ἡ καλλιτέρα δὲ πρὸς μεταστροφὴν ἡλικία εἶναι τῶν 20 μέχρι τῶν 22 ἐτῶν. Οὐδέποτε οἱ τρέμοντες θυσιάζουσι τὰς ἀρχὰς τῶν εἰς τὴν μανίαν τοῦ προσηλυτισμοῦ, τὴν κοινοτάτην παρ' ἁλλαίς αἱρέσεσι, καὶ βασιζοῦσι τὴν ἐνέργειάν των μόνον εἰς τὸ κήρυγμα· διὸ φιλικῶς διάγουσι πρὸς τοὺς ἱερωμένους ὅλων τῶν αἱρέσεων.»

Οἱ ἀποδεικνυόμενοι ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀδελφότητα διὰ λόγους ἀναξίους, ταχέως ἀποπέμπονται· φροναῖσι δὲ οἱ τῆς αἱρέσεως ὅπαδοι ὅτι ἡ ἀγαμία εἶναι ὅρος ὑγιεινῆς

καὶ μακροβιότητος. Ὁ Κ. Νορδὸφ φρονεῖ ὅτι κατὰ τοῦτο ἔχουσι δίκαιον καὶ φέρει ὡς ἀπόδειξιν τοὺς ἑξῆς λόγους, οὓς ἤκουσε παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου Φρειδερίκου : «Πᾶς ζῶν ὅπως ζῶμεν, δικαιούται νὰ μὴ ἀσθενήσῃ πρὸ τοῦ ἐξηκοστοῦ τῆς ἡλικίας του ἔτους· ἂν δὲ πάθῃ ταχύτερον, πταίει αὐτός. Ἀφιέρωσα ὅλον τὸν βίον μου ἵνα διδάξω τοὺς ἡμετέρους τοὺς ἀληθεῖς φυσιολογικοὺς νόμους· κατὰ τοῦτο δὲν εἵμεθα μὲν εἰσέτι τέλειοι, προοδεύομεν ὁμῶς. Ἄλλοτε συνεχῶς εἶχομεν πυρετοὺς, σήμερον ὁμῶς ἐξέλιπον καὶ οὐδέποτε ἐνέσκηψε χολέρα εἰς χωρίον τρεμόντων.»— Μία τῶν οἰκογενειῶν τοῦ Λιβάνου ὠκοδόμησιν ἐντοσούτῳ νοσοκομεῖον, ἀλλ' ἄχρι τοῦδε οὐδεὶς ἐνοσηλεύθη.

Διαφόρων ἐπαγγελημάτων ἄνθρωποι ὑπάρχουσιν ἐν τῇ κοινότητι—ἱερεῖς, νομικοί, ἱατροί, φοιτηταί, γεωργοί, ναυτικοί, τεχνίται, στρατιωτικοί, ἰδίως ὁμῶς ἱεροκήρυκες· ἐπίσης εὐρηνται καὶ ἐξ ὅλων τῶν θρησκευμάτων—ἐκτὸς ῥωμαιοκαθολικῶν, καὶ Ἑβραίων προσέτι, κυρίως ὁμῶς βαπτισταί, μεθοδισταί, καὶ πρεσβυτεριανοί. Ἰκανοὶ δὲ ἀριθμοῦνται μαῦροι, διότι οἱ τρέμοντες ἀνέκαθεν ἦσαν κατὰ τῆς δουλείας καὶ πολλοὺς αὐτῶν εἶχον ἐλευθερώσει πρὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου τῆς Ἀμερικῆς.

Οἱ τρέμοντες ὀλίγον ἀναγινώσκουσιν ὡς ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι· ἂν ἄνθρωπός τις ἀποκτήσῃ ὅλας τὰς γνώσεις τοῦ κόσμου, δὲν θὰ δυνήθῃ, τούτου ἕνεκεν, νὰ λυτρωθῇ τῆς ἀμαρτίας· ὑποστηρίζουσι δ' ἐνθέρμως τὴν ἰσονομίαν τῶν γυναικῶν καὶ θεωροῦσιν αὐτὰς ἱκανὰς δι' ὅλας τῶν ἀνδρῶν τὰς ἐργασίας· φρονίμως ὁμῶς κρίνουσιν ὅτι ἡ γυνὴ ἐκ φύσεως προσκολλάται εἰς τὴν οἰκίαν, ἐνῶ ὁ ἀνὴρ κέκληται ἔξω. Ἡ ἀγαμία ἐπιβάλλει αὐτοῖς προφυλακτικὰ τινα μέτρα καὶ οὐδέποτε οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ ἔχουσι μεταξὺ αὐτῶν ὑλικὴν συνάφειαν· οὐδὲ ζῶν ἐγγίζουσιν ἄνευ ἀνάγκης, πολλῷ μᾶλλον οἱ νέοι τῶν κορῶν τὰς χεῖρας.